

[Tredje næstformand]

hr. og fru og ministrene som minister for det ministerium, de varetager.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg tror, hr. Riishøj glemmer, hvem det er, der er forslagsstiller. Han spørger mig, hvad det er for en viden, vi har. Det er jo unægtelig svært for en undervisningsminister at stå og gøre rede for, hvilken viden vi har. Det er hr. Riishøj, som har stillet et forslag, fordi han mener, der er noget viden, vi mangler. Derfor vil jeg stille et modspørgsmål. Hvad er det for en viden, vi mangler, vel at mærke viden, som vi ikke kan skaffe ved hjælp af den frie forskning på universiteterne, hvor snesevis af forskere er frie til at tage dette område op på specielle forskningsinstitutter, herunder steder, hvor man kan få støtte fra forskningsrådene inden for SNU? Med andre ord, hvad er det for en viden, vi mangler, og som vi ikke kan skaffe via det vidtforgreneede forskningsapparat, vi har i forvejen?

(Kort bemærkning).

Arentoft (FP):

Hr. Riishøj ligesom prøvede at tillægge mig, at jeg havde sagt, at NATO nærmest var en slags fredsbevægelse, og tog til indtægt, at jeg rystede på hovedet nede fra salen. Jeg sagde, at NATO er andet end krudt og kugler, og at det beskæftiger sig med mange civile gøremål. Man kan bl.a. læse i de bøger, der findes om NATO, hvad det er for opgaver, man tager op. Derfor vil jeg bare sige, at det var ikke for stærkt sagt af mig.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Undervisningsministeren efterlyser et svar på, hvor der inden for de bestående rammer ikke kan skabes viden. Jeg mener, at vi inden for de områder, som er nævnt i vores beslutningsforslag, og som instituttet skal tage sig af, simpelt hen mangler enormt megen viden. Hvis der var ressourcer osv., kunne man godt i princippet forestille sig, at denne viden kunne skabes inden for visse eksisterende institutioner. Men der mangler ressourcer.

Hvis man vil skaffe ressourcer til den eksisterende fredsforskning inden for bestående virksomheder, er vi da villige til at tale om det. Men der mangler enormt megen viden

på alle de 5-6 punkter, som er nævnt i vores beslutningsforslag. Jeg tror ikke, at spørgsmålet om skabelsen af en ny økonomisk verdensorden, om skabelsen af det, vi kalder positiv fred, om forskning i alternative forsvarsformer, forskning i det, vi kalder strukturel vold, hverken er veloplyst eller gennemforsket, eller at man har et potentiale, herunder et økonomisk potentiale, til at gennemføre en forskning af den karakter, sådan som situationen er i dag. Det er baggrunden for forslaget. Men jeg kan selvfølgelig ikke gå ind i detaljer med hvert enkelt område, men jeg mener bestemt, at der mangler både viden og ikke mindst handling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af d.d. meddeler undervisningsministeren, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give folketinget en skriftlig

Redegørelse om forskningspolitikken.
(Redegørelse nr. R 2).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Erhvervsudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af søloven. (Lovforslag nr. L 19).

Erhvervsudvalget har endvidere afgivet betænkning over:

[Tredje næstformand]

Forslag til lov om stålhandelens overholdelse af listepreiser m.v. (Lovforslag nr. L 28).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændring i følgende udvalg:

Arbejdsmarkedsudvalget (11/11 82):

Udtræder: Holger K. Nielsen (SF)

Ny stedf.: Kirsten Fog Hjort (SF)

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 11/11 82 om forskningspolitikken.

(Redegørelse nr. R 2).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):*Indledning.*

Forskningen er et område, hvor denne regering vil medvirke til, at der gøres en særlig indsats. Som det hed i statsministerens åbningstale den 5. oktober: der er fremtid i forskning. Og det er mine tanker om denne fremtids hovedlinier og især allerede igangsatte og planlagte konkrete foranstaltninger, jeg her vil redegøre for.

I den nuværende situation vil den offentligt finansierede forsknings problemer i almindelighed ikke kunne løses blot ved tilførsel af nye økonomiske ressourcer, om end det kan blive nødvendigt på enkelte områder. Styrkelsen af forskningen må især ske ved at koncentrere kræfterne i det system, vi allerede har bygget op. Denne betragtning er vigtig at holde sig for øje i det følgende. Der ligger en klar tilkendegivelse i, at forskningen ved universiteterne og de højere læreanstalter ikke som de fleste andre områder er blevet genstand for nedskæringer i forbindelse med regeringens besparelser.

Folketinget har tidligere – for godt et år siden – modtaget en generel redegørelse for forskningspolitikken, som orienterede om forskningens aktuelle situation og en række af de problemer, der nu må løses¹⁾. Det billede, der dengang blev tegnet, har ikke ændret sig meget, og jeg skal derfor blot supplere med nogle få træk.

¹⁾ Jfr. tidenden 1981–82, 1. s. sp. 1095ff. En debat i folketinget fandt ikke sted på grund af udskrivelsen af valget den 12/11 1981.

Hovedtræk i den seneste udvikling.

Den nys afsluttede, forskningsstatistik viser en glædelig stigning på mere end 10 pct. i erhvervslivets forsknings- og udviklingsarbejde (FoU) fra 1979 til 1981, og de adspurgte virksomheder forventer en årlig stigning på 4–5 pct. i de kommende to år.

Særlig bemærkelsesværdigt er, at forskningsindsatsen i mindre industrivirksomheder er i stærk vækst. I perioden 1973–83 kan man således påregne en tredobling.

Samtidig med denne forøgelse af egen indsats har erhvervslivet på flere måder demonstreret sin interesse i at opretholde grundforskning af høj kvalitet. Som et frisk eksempel kan nævnes et millionbidrag til de såkaldte Niels Bohr-stipendier.

Erhvervslivets aktive investeringer skal som bekendt i disse år konkurrere med højt forrentede passive investeringer, og de omtalte udvidelser kan derfor kun fortolkes således, at erhvervslivets ledere ligesom regeringen erkender, at der er fremtid i forskning, og at forskning er nødvendig for mange virksomheders overlevelse.

Det er karakteristisk for dansk erhvervsliv FoU, at det i så høj grad finansieres af erhvervslivet selv, nemlig med ca. 2 mia kr. i 1981. I visse industrilande, f.eks. Frankrig, opstilles store offentlige programmer for forskning og teknologi med henblik på at fremme økonomisk vækst og som støtte for erhvervslivet. Ordninger med samme formål findes også i Danmark – f.eks. ydes der en betydelig økonomisk støtte gennem erhvervsfremmeordninger under teknologistyrelsen – men det er tydeligt, at dansk erhvervsliv også i den nuværende pressede økonomiske situation ønsker at bevare sin uafhængighed og viser vilje til at klare sig selv.

Regeringen ser med stor tilfredshed herpå og vil være åben for eventuelle ønsker om støtte, som det offentlige forskningssystem kan yde. Som eksempel kan nævnes, at man allerede bistår med formidling af danske erhvervsvirksomheders deltagelse i og leverancer til internationale forskningsprogrammer inden for rumforskningen og inden for bl.a. EFs rammer.

Den såkaldte sektorforskning, dvs. den del af det offentlige forskning, som udføres til fremme af udviklingen inden for de enkelte ministeriers område, er også under udvikling.